

УДК 398.8(477) "18/20"

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ РОДИННО-ПОБУТОВІ ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ У ЗАПИСАХ ФОЛЬКЛОРИСТІВ ХІХ–ХХІ СТОЛІТЬ

Уляна КРУК

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси,
вул. Університетська, 1/345, Львів, Україна,
e-mail: folklore@franko.lviv.ua*

Зроблено огляд фольклорних збірників, у яких наявні записи родинно-побутових жартівливих пісень, починаючи від “Українських народних пісень, виданих М. Максимовичем” і завершуючи сучасними збірниками. Простежено тенденцію зростання зацікавлення учених-фольклористів жанром родинно-побутової жартівливої пісні від ХІХ століття до сьогодення.

Ключові слова: українські народні родинно-побутові жартівливі пісні, запис фольклорного тексту, збірники уснопоетичних текстів.

Початок зацікавлення учених-філологів уснопоетичним мистецтвом народу припадає приблизно на початок ХІХ століття. Зокрема **Михайло Максимович** у передмові до однієї зі своїх збірок зазначав, що “наступило, кажеться, то время, когда познают истинную цену народности. В сем отношении большое внимание заслуживают памятники, в коих полнее выражалась бы народность: это суть песни, где звучит душа, движимая чувством, и сказки, где отсвечивается фантазия народа. В них часто видим баснословия, поверья, обычаи, нравы и не редко события действительныя, кои в других памятниках не сохранились: сказка – складка, а песня – биль, говорит пословица. В сем смысле весьма значительны, а потому достойны внимания, уважения были-бы разыскания следов народной мифологии, обрядов, собрание песен, пословиц и т. д.” [24, 1]. Як бачимо, учений певною мірою окреслив жанри, які найбільше привертати увагу збирачів та дослідників усної словесності і наголосив на необхідності та важливості їх записування, однак окрім цих жанрів, фольклористи найчастіше фіксували думи, історичні пісні, балади, родинно- та календарно-обрядові пісні.

Варто зазначити, що, роблячи огляд фольклорних збірників, починаючи від Максимовичевого до сучасних, помічаємо тенденцію зростання зацікавлення родинно-побутовими жартівливими піснями. Скажімо, у збірнику “Малороссийские народные песни”, котрі 1827 року видав М. Максимович, серед переважно творів історичної тематики, що привертати найбільшу увагу дослідників у цей період розвитку української фольклористики, подано сім жартівливих пісень. У цих творах порушено найхарактерніші родинно-побутові проблеми: лінощі подружжя, невміла

та неохайна господиня, стосунки молоді, мати, котра залишила дітей, чоловіка, господарство заради розваг та сімейні сварки.

Невелику кількість жартівливих пісень у збірці М. Максимовича можна пояснити зосередженістю авторів того часу на історичному минулому українського народу, на уснопоетичних творах як історичних документах, а родинно-побутові пісні не вписувалися у цю тематику, хоча твори цього жанру також відображали реалії щоденного життя українців, їхній побут, середовище, буденні проблеми тощо. Сам М. Максимович пише, що “наконец должно сказать, что у них (йдеться про українців. – У. К.) находится очень много песен веселых и каррикатурных, иногда весьма забавных, но наиболее таких, при конце коих всегда покраснеет стыдливость, и которые большею частию составляют изустную собственность народа, а не принадлежность поэзии. Веселость у них не такова, как в песнях Краковяков, – она превращается либо в грубое, либо в непристойное. Их воображение, от досуга или с горя разгулявшееся, не знает себе меры. Сии песни, по веселому, резвому напеву и мерному складу, наиболее суть плясовые, и употребляются не столько по словам своим, сколько по музыке часто весьма хорошей, например, известныя: *метелиця; горлиця; і шумить, і гуде*. Должно сказать однако-же, что многия из них весьма остроумны и забавны, таковы например: *мужик каже ячень, жонка каже гречка; танцювала риба з раком; била жонка мужика; чи я в мужа не жена*” [24, XIX]. У міркуваннях М. Максимовича ота “не принадлежность поэзии” стосовно фольклорного гумору пісень-пританцівок і водночас визнання, “что многия из них весьма остроумны и забавны” – яскравий приклад того, як багатом філософам-естетам важко було усвідомлювати поетичні, естетичні якості народного комізму.

Хоча у виданні М. Максимовича 1827 року подано мало зразків родинно-побутових жартівливих пісень, учений окреслює головні риси їх поетики, музичного оформлення та сферу функціонування, що свідчить про намагання дослідника не лише зафіксувати тексти (зразки різних жанрів), а й збагнути їхні поетичні особливості, специфіку творення, призначення тощо.

У збірках М. Максимовича 1834 та 1849 років¹ нема зразків жартівливих пісень, оскільки, як пояснює учений, запланував опублікувати їх у наступних частинах цих видань, зокрема у третій частині “Українських народних пісень”, де “собраны песни гулливые, в которых господствует более прихотливое и затейливое расположение души, разгул, карикатура и т. п.” [25, V].

Одним із раних збирачів української пісенності був **Зоріан Доленга-Ходаковський**, фольклорні записи якого охоплюють територію Волині, Поділля і Галичини, за обсягом значно переважають згаданий вище збірник М. Максимовича, оскільки, по-перше, налічують більше народних пісень (2012 зразків), а по-друге, процитують твори майже всіх жанрів уснопоетичної словесності, зокрема веснянки, русальні, купальські, петрівочні, жнивварські пісні, колядки і щедрівки, весільні пісні, пісні про кохання та сімейне життя, колискові, балади, жартівливі, сатиричні, танцювальні пісні, коломийки та примівки, соціально-побутові (козацькі, рекрутські, солдатські, чумацькі, бурлацькі, наймитські) та історичні пісні. У передмові до цього збірника його упорядники О. І. Дей і Л. А. Малаш зазначили, що “вартість його (йдеться про збірник. – У. К.) полягає у винятковому багатстві матеріалів, записаних безпо-

¹ Збірки “Украинския народныя песни, изданныя Михаилом Максимовичем” (1834) та “Сборник украинских песен, издаваемый М. Максимовичем” (1849) – це перші частини запланованих багатотомних видань.

середньо з уст трудового народу на широких українських етнографічних просторах, у великій достовірності записів, у науковому ставленні до текстів, їх мовних особливостей, у розкритті окремих сторін функціональності пісень в обрядах та живому побуті” [20, 51].

Серед жанрового розмаїття у збірнику З. Доленги-Ходаковського подано 99 жартівливих та сатиричних пісень, котрі висвітлюють ширше коло проблем, на які народ дивився крізь призму комічного. Тут знаходимо твори про сімейні сварки, п'яниць, дурнів, лінєвих та неохайних чоловіків і жінок, непорозуміння між сусідами, залицання старих дідів до молодих дівчат тощо. Відповідно ці пісні відображають етичні й естетичні вподобання народу, його ставлення до тих чи інших проблем, непорозумінь, що може служити джерелом для вивчення його світогляду, цінностей, побуту.

Цікавими з наукового погляду також є записи народних родинно-побутових жартівливих пісень **Миколи Гоголя**, що налічують 72 зразки і серед яких, окрім творів згаданої тематики, натрапляємо на декілька пісень, де героями є овочі або птахи. Ці пісні яскраво демонструють почуття гумору українців, їхнє вміння комізмом образів овочів, птахів, тварин чи комах зобразити поведінку та вчинки характерних типів людей і така метафорика рис людини на тварин та рослини надзвичайно яскраво ілюструє усі недоліки висміяних прототипів.

У статті “Про малоросійські пісні”¹ М. Гоголь висловив своє ставлення до творів усної словесності, свої спостереження над специфікою українського фольклору. Зокрема він зазначає, що “тільки в останні роки, в ці часи прагнення самотності і власної народної поезії, привернули до себе увагу малоросійські пісні, що були до того прихованими від освіченого громадянства і держалися в самому народі. До того часу одна тільки чарівна музика їх зрідка заносилася у вище коло, а слова залишались без уваги і майже ні в кому не викликали цікавості” [13, 5]. Як бачимо, письменник та фольклорист теж відзначив, що раніше дослідники мало цікавилися народною творчістю, не фіксували текстів і відповідно не заглиблювалися у змістовність їхньої поетики.

Свій внесок у зібрання фонду комічної народної пісенності зробили брати Бодянські. Фольклорні записи **Осипа** та **Федора Бодянських** [21] відзначаються жанровим та тематичним розмаїттям. У збірнику братів Бодянських розділ із жартівливими піснями привертає особливу увагу, оскільки тут зібрано твори, які відображають чи не всі сфери родинного життя (стосунки молоді та ставлення до цього їхніх батьків, сусідів; сімейне життя, учасниками якого є батьки, діти, чоловіки, дружини, тещі, куми, діди, баби). Записи братів Бодянських є цікавими для фольклористів ще й тому, що учені пропонують по кілька варіантів однієї і тієї ж пісні, котрі певною мірою доповнюють один одного, а в збірниках Ф. Бодянського зроблено спробу жанрового розподілу пісень, до розділів та підрозділів подано епіграфи, наявні вказівки на варіанти в межах збірників. Також варто зазначити, що деякі твори чи їхні варіанти, подані у збірнику братів Бодянських, наявні в архівних записах інших українських фольклористів, зокрема А. Метлинського, З. Доленги-Ходаковського, Ж. Паулі, М. Гоголя, В. Гнатюка. Це дає уявлення про розповсюдження та активне побутування жартівливих пісень по всій території України, про

¹ Ця стаття М. Гоголя вперше опублікована 1834 року. У збірнику “Народні пісні в записах Миколи Гоголя” друкується в перекладі з російської мови за виданням Гоголь М. В. Твори в трьох томах. – К., 1952. – Т. 2. – С. 393–400.

їх динамічну живучість у національному фольклорному фонді, в охопленні ними найбільш показових, найяскравіших та найповчальніших життєвих ситуацій українських селян.

Фонд національного фольклорного пісенного комізму поповнили записи **Марка Вовчка** та **Опанаса Марковича** [26], серед яких подано твори різних жанрів, зокрема календарні пісні й обряди, родинні обряди й пісні, родинно-побутові пісні, балади, суспільно-побутові пісні, думи, історичні пісні, народну прозу, фантастичні, соціально-побутові і новелістичні казки й легенди. Жартівливі та танцювальні пісні теж посідають неабияке місце у цьому виданні уснопоетичної народної творчості. Фольклористи зафіксували понад 90 таких творів, окрім того до деяких пісень подано по два, а іноді й по три варіанти із різних регіонів України, що свідчить знову ж таки про їхню популярність та скрупульозність записувачів.

У виданні народних пісень **Амвросія Метлинського** поряд із піснями, що супроводжують усі етапи життя людини (тобто родинно-обрядовими), календарно-обрядовими, баладами, історичними та соціально-побутовими піснями подано 12 жартівливих пісень. На думку дослідника, “в песнях шуточных проявляется комический, сатирический, юмористический, шуточный или жартовливый взгляд народа на отношения и случаи жизни, семейные и бытовые, и притом эти песни прилично поместить в конце по причине, большею частью, позднейшего или новейшего, их происхождения” [15, XVII]. Як бачимо, автор порушував такий важливий аспект у поглядах на пісенний фольклорний комізм, як час його появи і місце у національному пісенному репертуарі. Виносячи в окремий розділ свого збірника жартівливі родинно-побутові пісні, учений як і М. Максимович окреслив їхні найважливіші, найбільш прикметні риси, які відрізняють цей жанр уснословесної творчості від інших. Окрім цього, А. Метлинський у передмові до згаданого видання наголосив на необхідності видання текстів народної пісенності, розуміючи важливість їх збереження для наступних поколінь. Учений зазначив, що “считая самым важным делом прежде всего издание текста народной поэзии, я почти не прилагаю здесь примечаний и объяснений, предоставляю себе или другим сделать это со временем, при досуге или способах” [15, IX]. Дехто із сучасників і більшість наступників А. Метлинського у своїх наукових студіях займалися саме вирішенням завдань, які він окреслив.

Говорячи про записи уснопоетичних творів у фольклористичному доробку **Пантелеймона Куліша**, необхідно відзначити, що він у цій сфері працював дуже плідно. Зокрема серед розмаїття народної пісенності у його записах маємо багато жартівливих родинно-побутових пісень, які однак, через певні причини (повернення із заслання 1850 року, посиленний нагляд влади за його діяльністю) разом із іншими творами усної словесності ученому не вдалося опублікувати. Про їх велику кількість можемо судити із “Трудів” П. Чубинського, де поряд із його записами подано фольклорні твори з вказівками на належність до рукописних збірників П. Куліша.

Винятково вагомий і багатющий скарб у фольклористиці XIX століття створив **Павло Чубинський**, видавши семитомне зібрання творів української усної словесності [18]. Учений зафіксував, упорядкував та опублікував фольклорні твори різних жанрів, зокрема казки, прислів'я, календарно-обрядові пісні, родинно-обрядові пісні та описав усі обряди, під час яких їх виконують. Також подав пісні про кохання, серед яких трапляються балади, ліричні пісні, та жартівливі родинно-побутові пісні. У “Трудах” також ґрунтовно проаналізовано українські народні юридичні звичаї на основі рішень волосних судів та охарактеризовано представників деяких

етносів, які заселяли територію України, зокрема “малоросів” (за тодішньою офіційною дозволеною термінологією), євреїв, поляків та інших “племен немалорусскаго происхождения”, використовуючи спостереження за їхнім побутом, мовою, звичаями, і статистичні дані того часу.

Щодо жартівливих родинно-побутових народних пісень у записах П. Чубинського, то їх у збірнику – 250 зразків, деякі з яких мають від двох до п’яти варіантів, окрім того, в окремих розділах винесено жартівливі пісні про п’яницю і п’янство, яких налічуємо понад 50 і які теж належать до родинно-побутових жартівливих пісень. Цікавим є й те, що фольклорист до кожного записаного тексту, як і дехто з його попередників, подає ім’я записувача, місце фіксації, або вказує чий рукописні матеріали використано.

На увагу заслуговують фольклорні записи, головню з Галичини і Закарпаття, **Івана Вагилевича, Маркіяна Шашкевича та Якова Головацького**. Як відомо, цих ентузіастів національного пробудження краю об’єднує спільна праця над виданням альманаху “Русалка Дністровая”, а також захоплення усною словесністю українського народу. Скажімо, І. Вагилевич дуже активно фіксував народні колядки, балади, соціально-побутові пісні та коломийки. Серед його записів знаходимо на декілька родинно-побутових жартівливих пісень [10]. У зібранні М. Шашкевича [12] теж маємо зразки різних уснопоетичних жанрів, зокрема гаївки, колядки, весільні пісні (ладканки), родинно-побутові пісні про жіночу долю, балади, історичні та соціально-побутові пісні і звичайно ж коломийки та жартівливі пісні. Зібрання пісень цього гурту видані вже у ХХ столітті, над їх упорядкуванням працював сучасний дослідник М. Шалата, і він їх уклав за теперішніми вимогами, уснопоетичні твори згрупував за сучасним поділом на жанри. Що ж до зібрання Я. Головацького [14], то, як відомо, воно побачило світ ще у другій половині ХІХ століття, і цікаве тим, що є зразком видання уснопоетичних творів кінця ХІХ століття, у якому відображено тодішній жанроподіл, спосіб оформлення та подання зібраного матеріалу, з неповною паспортизацією (не завжди вказано, де записано той чи інший твір тощо).

Записи фольклорних творів, які зробив **Іван Франко**, теж видано вже у ХХ столітті [11]. Учений зібрав надзвичайно багато гаївок, колядок і щедрівок, описав народні обрядові ігри і подав пісні, які їх супроводжували, зафіксував пародії на церковні коляди та співи, весільні пісні (ладканки), родинно-побутові пісні, пісні про кохання, родинне життя, балади, співанки-хроніки, історичні та соціально-побутові пісні – рекрутські та солдатські, наймитські, окрім того, жартівливі й танцювальні пісні і пританцівки з Львівщини та Коломийщини. До деяких пісень у згаданому збірнику подано ноти, чого не було у попередніх виданнях. Як бачимо, із розвитком фольклористичної науки, з появою нових підходів вивчення уснопоетичної творчості зростали вимоги до оформлення та публікування фольклорних текстів.

Цікавився українською усною словесністю і композитор **Микола Лисенко**. Серед його фольклорних записів з різних місцевостей України (Харківщини, Полтавщини, Поділля, Волині, Київщини тощо) – веснянок, купальських та петрівчаних, гребовицьких та жнивварських пісень, колядок, щедрівок, весільних пісень – налічуємо понад 70 жартівливих та алегоричних пісень, у яких крізь призму комічного відображено найбільш болючі, найактуальніші проблеми сімейного життя [22]. Варто наголосити, що збірник М. Лисенка вартісний не лише з погляду розмаїття зібраних текстів, їх оформлення, детальної паспортизації, а й тому, що до кожного пісенного зразка подано ноти. Тобто ці матеріали становлять велику цінність не тільки для фольклористів, а й для етномузикологів.

Стосовно записів родинно-побутових жартівливих пісень у доробку **Володимира Гнатюка** [23] треба зазначити, що цей учений, керуючись свідомою орієнтацією на певні жанри і тематичні групи, “що зв’язані дуже сильно з життям народу, що пояснюють нам його історію, що познакомлюють нас з його поглядами суспільними, громадськими і політичними” [23, 43], порівняно з іншими жанрами зафіксував їх дуже мало. Однак серед записаних творів наявні цікаві зразки, що репрезентують фольклор Галичини та Закарпаття.

Невелика кількість жартівливих родинно-побутових пісень наявна у популярному посібнику-хрестоматії “Українська усна словесність” (Львів, 1938) видатного українського фольклориста **Філарета Колесси**. У розділі “Танкові пісні” опубліковано 8 жартівливих пісень, а у розділі “Насмішливі та дитячі пісні” подано 6 жартівливих пісень і 3 дитячі [9]. Зрозуміло, хрестоматійна добірка могла помістити небагато зразків родинно-побутових жартівливих пісень, проте, вона цінна, оскільки в ній фольклорні твори подані з повною, докладною паспортизацією (вказано хто записав твір, від кого, в якій місцевості; зазначено у яких збірниках цей твір вже друкували тощо), окрім того, подано ноти до кожного фольклорного зразка.

У ХХ столітті учені-фольклористи продовжували традиції записування та видання українських народних жартівливих родинно-побутових пісень, які започаткували їхні попередники. Дуже часто, публікуючи власні записи творів згаданого жанру, науковці вносили до збірників деякі тексти зі збірок ХІХ століття [1; 2; 3; 5; 6; 7]. Також видавали збірники жартівливих пісень, зібраних у певному регіоні [4] чи селі [16] або публікували записані уснопоетичні твори у змішаних збірниках українського фольклору.

Яскравим прикладом сучасного збірника родинно-побутових жартівливих пісень є збірка “Українські жартівливі пісні”, упорядник якої **Михайло Красиков** [19]. У цьому виданні опубліковано записи дослідника переважно з Харківщини, Луганщини, Сумщини, Дніпропетровщини, Полтавщини, є декілька творів з Івано-Франківщини та Белгородської області Росії (етнічна українська територія). Зафіксовані твори М. Красиков подає за такими розділами: Забавлянки; Жартівливі пісні (охоплюють родинні стосунки, взаємини між сусідами, кумами, між чоловіком та дружиною, залицання молоді, залицання старих чоловіків до молодих дівчат тощо); Танцювальні пісні та приспівки (до гопака, козачка, польки, карапета, краков’яка, метелиці, триндички); Застольні пісні та приспівки до чарки; Переробки і пародійні пісні та приспівки.

Деякі із жартівливих родинно-побутових пісень, які зібрав М. Красиков, траплялися у збірниках, що ми вже оглянули, а деякі є новотворами, що відображають реалії сучасного життя українців, їхні погляди на проблемні ситуації та пропонують теперішні, дуже новочасні способи їх вирішення.

Характерно, на думку М. Красикова, у виданнях ХІХ–ХХ століть діапазон емоційного реагування на всі прояви комічного часто штучно звужувався, з огляду на пошанування моральних почуттів тогочасної інтелігенції, тому деякі надто відверті і безцеремонні, а іноді фривольні, тексти не потрапляли до збірників. У своєму збірнику учений певною мірою компенсує цю прогалину, подаючи зразки таких пісень.

Отож, аналізуючи фольклорні збірники, видані від початку ХІХ до початку ХХІ століття, можна простежити як еволюцію фольклористичної науки у стосунку до записування, групування, оформлення та публікування уснопоетичних творів, так і еволюцію самих творів, тобто з’ясувати, які тематичні цикли жартівливих пісень

відмирили чи активно побутували зі зміною реалій життя і побуту українського народу, які проблеми сімейного життя залишилися актуальними й до сьогодні, себто зазначають так звані вічні теми. Водночас цікаві принагідні висловлювання авторів про комізм фольклорної пісенності, на жаль, тільки принагідні, бо його якимось оминали увагою як важливий компонент національної етностетики, як сегмент фольклорної поезії, адже ж комічне – це також вираз почуттів і настроїв, стану душі. Цю прогалину покликана заповнити фольклористика нашого часу.

1. Жартівливі пісні / Упоряд. М. Стельмах. – К.: Держлітвидав України, 1961.
2. Жартівливі пісні / Упоряд. М. Стельмах. – К.: Держлітвидав України, 1963.
3. Жартівливі пісні / Упоряд. Й. Й. Брояк. – К.: Дніпро, 1966.
4. Жартівливі пісні з Херсонщини / Упоряд. Ф. Малінська, Ю. Ткаченко, – Херсон, 1970.
5. Жартівливі пісні: Родинні-побутові / Упоряд. О. І. Дея, М. Г. Марченко / тексти/, А. І. Гуменюк / мелодії/. – К.: Наук. думка, 1967.
6. Жартівливі пісні: Родинні-побутові / Упоряд. М. Г. Марченко, вступ. стаття О. І. Дея. – К.: Муз. Україна, 1971.
7. Жартівливі та сатиричні пісні / Упоряд., передм. М. Дмитренко. – К.: Дніпро, 1988.
8. Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка. – Львів, 1898. – Т. XXVI.
9. *Колесса Ф.* Українська усна словесність [репринтне видання]. – Едмонтон, 1983.
10. Народні пісні в записах Івана Вагилевича / Упоряд, вступ. стаття М. Й. Шалати. – К.: Муз. Україна, 1983.
11. Народні пісні в записах Івана Франка / Упоряд., вступ. стаття і примітки О. І. Дея. – К.: Муз. Україна, 1981.
12. Народні пісні в записах Маркіяна Шашкевича / Упоряд., вступ. стаття М. Й. Шалати. – К.: Муз. Україна, 1973.
13. Народні пісні в записах Миколи Гоголя / Упоряд., післямова і примітки О. І. Дея. – К.: Муз. Україна, 1985.
14. Народные песни Галицкой и Угорской Руси, собранные Я. О. Головацким. – М., 1878. – Т. 2.
15. Народныя Южнорусскыя песни. Издание Амвросия Метлинскаго. – К., 1854.
16. Пісні Поділля. Записи Насті Присяжнюк в селі Погребище. 1920–1970 рр. – К.: Наук. думка, 1976.
17. Сборник украинских песен, издаваемый М. Максимовичем. – К., 1849. – Ч. 1.
18. Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-русский край, снаряженной Императорским русским географическим обществом. Материалы и исследования, собр. д. чл. П. П. Чубинским. – СПб., 1872–1878. – Т. 1–7.
19. Українські жартівливі пісні / Упоряд., передмова, примітки М. М. Красикова. – Харків: Фоліо, 2004.
20. Українські народні пісні в записах Зоріана Доленги-Ходаковського. (З Галичини, Волині, Поділля, Придніпрянщини і Полісся) / Упоряд., текстологічна інтерпретація і коментарі О. І. Дея. – К.: Наук. думка, 1974.
21. Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодяньських / Упоряд. та примітки А. Ю. Ясенчук. – К.: Наук. думка, 1978.

22. Українські народні пісні в записах М. В. Лисенка / Упоряд., вступ. стаття та примітки Л. О. Єфремової. – К.: Муз. Україна, 1990. – Ч. 1.
23. Українські народні пісні в записах Володимира Гнатюка / Упоряд., вступ. стаття та примітки М. Яценка. – К.: Муз. Україна, 1971.
24. Українські пісні, видані М. Максимовичем. Фотокопія з видання 1827 року. – К.: Вид-во АН УРСР, 1962.
25. Украинския народныя песни, изданныя Михаилом Максимовичем. – М., 1834. – Ч. 1.
26. Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича / Атрибуція автографів, упоряд., передмова і примітки О. І. Дея. – К.: Наук. думка, 1993.

**UKRAINIAN FOLK FAMILY-EVERYDAY JOKE SONGS RECORDED
BY FOLKLORISTS OF THE 19th–21th CENTURIES**

Ulyana KRUK

*Ivan Franko National University in L'viv,
Filaret Kolessa Ukrainian Folkloristics Department,
1/345, Universitets'ka st., L'viv, Ukraine,
e-mail: folklore@franko.lviv.ua*

The article includes a review of folklore collections with notices about family-everyday joke songs, starting from M. Maksymovych "Ukrainian songs" to modern collections. Have been kept up tendency of increase interest of folk-scientists by family-everyday joke genre since 19th century to nowadays.

Key words: Ukrainian family-everyday joke songs, recording of folk script, collections of verbal-poetic scripts.

Стаття надійшла до редколегії 09.05.2007
Прийнята до друку 20.05.2007